

Dersom du mener at personen under vergemål er samtykkekompetent, og dette ikke fremgår klart av de dokumenter Fylkesmannen har mottatt i saken, må det innhentes ny legeerklæring fra behandlende lege før vedtak om arveforskudd eventuelt kan fattes. Kommer Fylkesmannen til at en person ikke er samtykkekompetent i spørsmålet om utdeling av gave må vilkårene i § 41 første ledd være oppfylt for at utdeling vil bli innvilget.

Hva er et større beløp?

Hva som er et større beløp må vurderes konkret i den enkelte sak. Den vergetrengendes økonomiske situasjon er avgjørende. Er vergen i tvil om gaven som ønskes utdelt er et større beløp bør han eller hun rådføre seg med Fylkesmannen. Ved utdeling av gaver til flere mottakere må vergen se på det totale beløpet ved vurderingen av om det er et større beløp.

Ved gaveutdeling som utgjør kr 10 000,- eller mer, uavhengig av antall mottakere, skal vergen alltid rådføre seg med Fylkesmannen for å avklare om dette anses å være et større beløp. Det understrekes at kr 10 000,- ikke er en nedre grense for hva som kan regnes som et større beløp. Dette må, som tidligere nevnt, vurderes konkret.

Så lenge gavene ikke omfatter større beløp, kan vergen gi gaver fra den vergetrengendes midler, inkludert til seg selv eller sine nærstående, uavhengig av Fylkesmannens samtykke. Da plikter vergen selv å vurdere om gaven er i samsvar med skikk og bruk. Gaveutdelingen vil bli gjennomgått fra Fylkesmannen når vi fører årlig tilsyn etter regnskapsinnleveringen. Dersom Fylkesmannen mener utdelingen ikke er i samsvar med vergemålslovens regler vil beløpet kunne bli krevd tilbakebetalt.

Hva ligger i vilkåret skikk og bruk?

Skikk og bruk viser til hva som er vanlig i samfunnet når det gjelder utdeling av gaver. I tillegg viser det til hva som eventuelt er og har vært gavepraksisen til den vergetrengende selv, i den vergetrengendes familie, omgangskrets og miljø.

Den enkeltes gavepraksis må dokumenteres for å kunne legges til grunn, eksempelvis ved kontoutskrifter eller gavebrev som viser tidligere utdelinger. Dersom praksisen ikke kan dokumenteres, må man falle tilbake på hva som generelt er vanlig gaveutdeling i samfunnet for å fastslå skikk og bruk, og det vil ikke være aktuelt å innvilge utdeling utover dette.

Gaver som gis til høytider, fødselsdag, konfirmasjon, bryllup og jubileer kan betegnes som innenfor skikk og bruk i samfunnet, men gavens størrelse vil variere. Det er ikke anledning til å gi større gave i forbindelse med slike hendelser enn det som den vergetrengende tidligere har gitt, eller som er normalt i samfunnet generelt.

I tillegg kan tidligere utdelinger ved bestemte anledninger eller forhold inntreffer gi grunnlag for en gaveutdeling. For eksempel vil det at andre barnebarn tidligere har fått bunad til konfirmasjonen kunne være et moment ved vurderingen av om det vil være innenfor skikk og bruk å samtykke til en tilsvarende gave til et yngre barnebarn når giveren ikke lenger er i stand til kan ta stilling til det selv. Et annet eksempel kan være at vedkommede har gitt tilsvarende bidrag til videre studier.

Utgangspunktet vil være at det er mer naturlig å gi mer til sine barn enn til fjernere slektninger. Det er imidlertid den faktiske relasjonen mellom den vergetrengende og mottakeren som er avgjørende, og nære vennskap av lang varighet, nær tilknytning til mer «perifere» slektninger, for eksempel til en nevø eller niese, eller et brennende engasjement for en bestemt sak man tidligere har støttet, kan gjøre at en gave vil være innenfor skikk og bruk.

Helhetsvurderingen

Selv om utdeling skulle være i samsvar med skikk og bruk vil det være den vergetrengendes egne økonomiske behov som vil være avgjørende. Det kan likevel ikke utgis gaver som det er tradisjon for, dersom den vergetrengende selv har et behov for midlene til eget forbruk.

Størrelsen på gaven må derfor avhenge av den vergetrengendes økonomiske situasjon, hva som har vært vanlig ved tilsvarende anledninger for vedkommende selv, i familien, omgangskretsen og miljøet man tilhører. Relasjonen mellom den vergetrengende og mottakeren av gaven har også betydning for hva som vil være en naturlig sum å dele ut, når man ikke har noen tidligere dokumentert praksis på hva den vergetrengende har gitt.

Ytterligere veiledning

Dersom noe er uklart eller det trengs veiledning ved utførelsen av vergemålet, står Fylkesmannen til tjeneste. Ta derfor gjerne nærmere kontakt med oss.

Telefon:

22 00 37 00 (10.00-14.00, stengt onsdag)

Postadresse:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Vergemålsavdelingen

Postboks 8111 Dep

0032 Oslo

E-post: fmoapostmottak@fylkesmannen.no.

Kontor: Statens hus, Tordenskioldsgate 12, Oslo, inngang fra sjøsiden (Rådhusplassen)